

Finansutskottets yttrande 2024/25:FiU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 20 mars 2025 att anmoda övriga utskott att senast den 6 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2024/25:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av skrivelsen.

Finansutskottet yttrar sig över de riksdagsskrivelser som avser finansutskottets betänkanden. Vidare redovisar finansutskottet vissa uppgifter om regeringens redogörelser om tillkännagivanden i budgetpropositionerna.

Utskottets överväganden

Skrivelsen och vissa kompletterande uppgifter

Regeringen ska enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Skrivelse 2024/25:75 avser samtliga riksdagsskrivelser från 2024 och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2024. För att ge riksdagsutskotten en så aktuell bild som möjligt vid deras utvärderings- och uppföljningsarbete, har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång. Sammanlagt redovisas 74 riksdagsskrivelser med anledning av finansutskottets betänkanden i skrivelse 2024/25:75. Den äldsta riksdagsskrivelsen som rör finansutskottet är från riksmötet 2007/08. I följande tabell visas antalet riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 2024/25:75 per utskott.

Tabell 1 Antal redovisade riksdagsskrivelser per utskott

Utskott	Antal riksdagsskrivelser	Procentuell andel
Justitieutskottet	111	18 %
Finansutskottet	74	12 %
Socialutskottet	67	11 %
Miljö- och jordbruksutskottet	62	10 %
Civilutskottet	46	8 %
Näringsutskottet	42	5 %
Trafikutskottet	32	5 %
Utbildningsutskottet	29	5 %
Konstitutionsutskottet	28	7 %
Skatteutskottet	25	4 %
Socialförsäkringsutskottet	25	4 %
Utrikesutskottet	20	3 %
Försvarsutskottet	18	3 %
Kulturutskottet	14	2 %
Arbetsmarknadsutskottet	12	2 %
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	5	1 %
Totalt	610	100 %

Källa: Genomgång av det utskottsindelade registret på s. 521–543 i skr. 2024/25:75.

Av tabellen framgår att justitieutskottet är det utskott vars betänkanden lett till flest redovisade riksdagsskrivelser i skrivelsen. Efter justitieutskottet är det

finansutskottets betänkanden som lett till flest redovisade riksdagsskrivelser. 12 procent av riksdagsskrivelserna rör betänkanden från finansutskottet. Ett betänkande kan leda till flera riksdagsskrivelser om flera departement ska vidta åtgärder med anledning av riksdagens beslut. Detta är särskilt tydligt när riksdagen beslutar om ändringar i statens budget. Finansutskottet bereder ärenden om ändringar i statens budget, som alltså kan höra till flera olika departement.

Av de 74 riksdagsskrivelser som avser betänkanden från finansutskottet redovisas 55 som slutbehandlade och 19 som ej slutbehandlade. Den vanligaste grunden för att riksdagsskrivelserna redovisas som slutbehandlade är att lagar utfärdats i enlighet med riksdagens beslut och att regleringsbrev beslutats med anledning av riksdagens beslut om ändringar i statens budget. Skälen för att redovisa riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade är bl.a. att riksdagens budgetbeslut inte redovisas som slutbehandlade förrän efter att årsredovisningen för staten lämnats till riksdagen i april varje år. Riksdagsskrivelser som endast redovisar lagar som utfärdats och regleringsbrev som beslutats behandlas inte ytterligare i det följande.

I flera fall hänvisar regeringen i skrivelse 75 till att den i olika skrivelser och propositioner, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Före budgetpropositionen för 2017 förekom bara redovisningar av enstaka tillkännagivanden i budgetpropositionerna. I följande tabell visas hur många tillkännagivanden som har behandlats i de åtta senaste budgetpropositionerna. Uppgifterna avser samtliga volymer i budgetpropositionerna.

Tabell 2 Behandlingen av tillkännagivanden i budgetpropositionerna för 2017–2025

BP	Totalt	Slutbehandlade	Ej slutbehandlade	Procent slutbehandlade
BP25	107	103	4	96 %
BP24	91	78	13	86 %
BP23	129	98	31	76 %
BP22	100	62	38	62 %
BP21	81	36	45	44 %
BP20	126	67	59	53 %
BP19	67	24	43	36 %
BP18	111	48	63	43 %
BP17	44	25	19	57 %
Totalt	856	541	315	63 %

Källa: Genomgång av budgetpropositionerna för 2017–2025.

Av tabellen framgår att regeringen numera regelmässigt redovisar behandlingen av tillkännagivanden i budgetpropositionen. Andelen som redovisades som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2025 (BP25) var 96 procent.

Riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet – slutbehandlade

I det följande redovisas riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet som rör tillkännagivanden. Även bemyndiganden och liknande av särskilt intresse redovisas. I detta avsnitt redovisas de riksdagsskrivelser som regeringen anser är slutbehandlade. Riksdagsskrivelserna redovisas i kronologisk ordning, med den äldsta riksdagsskrivelsen först.

1 Låneram för civila flygutvecklingsprojekt (låneram, slutbehandlat)

Proposition 2007/08:1, Tilläggsbudget 2, betänkande 2007/08:FiU11 punkt 9 om låneram för civila flygutvecklingsprojekt.

Diskussioner har ägt rum sedan 2007 med Saab AB och Volvo Aero Corporation (Volvo Aero) om statlig delfinansiering för utveckling av eventuella ytterligare civila flygindustriprojekt med miljöinriktning, bl.a. inom ramen för Airbussamarbetet.

Regeringen uppdrog den 3 juli 2008 åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Trent XWB. I mars 2009 överlämnade Riksgäldskontoret ett sådant förslag.

Den 18 januari 2010 anmälde regeringen ärendet till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionsbestämmelserna om statsstöd. Sedan kommissionen godkänt förslaget uppdrog regeringen den 3 mars 2011 åt Riksgäldskontoret att för statens del teckna avtal med Volvo Aero gällande Trent XWB. Efter en ansökan från Volvo Aero uppdrog regeringen den 26 maj 2011 åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Pratt & Whitney PW1100G, men Volvo Aero drog tillbaka sin ansökan.

När det gäller royaltylånet för flygmotorprojektet GENx angav Riksgäldskontoret i en skrivelse till regeringen daterad den 23 september 2011 att lånesumman bör återbetalas delvis. Volvo Aero hade då meddelat sin avsikt att ingå avtal med General Electric om förändringar i bolagens ansvarsfördelning i projektet. Europeiska kommissionen anförde i en skrivelse den 21 september 2011 att de föreslagna förändringarna var i linje med villkoren i kommissionens beslut. Regeringen uppdrog åt Riksgäldskontoret att ingå tilläggsavtal med Volvo Aero i huvudsaklig överensstämmelse med det Riksgäldskontoret hade föreslagit i fråga om GENx i sin skrivelse den 23 september 2011. Volvo Aero återbetalade 103,6 miljoner kronor i slutet av oktober 2011. Hösten 2012 uppgick Volvo Aero i den brittiska koncernen GKN Aerospace (GKN).

I maj 2018 skickade GKN en förfrågan till Riksgäldskontoret om att lösa avtalet om royaltylånet för GENx. I en skrivelse till regeringen daterad den 25 juni 2020 hemställde GKN om att regeringen skulle godta en ändring av avtalet om royaltylånet avseende storleken på den royaltysom GKN

kvartalsvis erlägger till Riksgäldskontoret. I juni 2021 återkallade GKN skriftligen denna hemställan.

I oktober 2023 gjorde Riksgäldskontoret en hemställan om att regeringen ska ändra uppdragen till myndigheten för att tydliggöra att myndigheten har mandat att hantera de frågor som uppkommer i enlighet med och som en följd av avtalen mellan GKN och staten. Regeringen gav i mars 2024 Riksgäldskontoret i uppdrag att för statens räkning förvalta de avtal som Riksgäldskontoret, för statens räkning, har ingått med GKN. Härigenom förtydligades att Riksgäldskontoret även ska förvalta avtalen och på ett ändamålsenligt sätt löpande hantera de frågor som uppkommer i enlighet med och som en följd av avtalen samt därutöver träffa avtal om nödvändiga ändringar i avtalen mellan staten och GKN.

Riksgäldskontoret överlämnade i januari 2025 en skrivelse där myndigheten konstaterar att den inte längre behöver nyttja medel för kostnader i samband med delfinansiering av de aktuella flygprojekten. Eftersom regeringen därför inte längre har behov av att använda bemyndigandet om låneram kräver riksdagsskrivelsen inte något vidare ställningstagande från regeringens sida. Den 20 februari 2025 beslutade regeringen därför att skriva av ärendet. Punkten är slutbehandlad.

2 Svenska statens fortsatta ägande i SAS AB (bemyndigande, slutbehandlat)

Proposition 2009/10:121, betänkande 2009/10:FiU35 punkt 3 om svenska statens fortsatta ägande i SAS AB när det gäller a, b och c.

Regeringen har ett bemyndigande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB (SAS). Den 13 oktober 2016 sålde svenska staten 13,8 miljoner stamaktier i bolaget för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade svenska statens ägarandel från ca 21,4 procent till ca 17,2 procent av stamaktierna. Försäljningen genomfördes tillsammans med norska staten. Tillsammans sålde staterna 23 miljoner stamaktier motsvarande ca 7 procent av det totala antalet stamaktier i SAS. Efter försäljningen ägde svenska staten 56,7 miljoner stamaktier i SAS. Bolaget genomförde under 2017 en företrädesemission där svenska staten inte tecknade aktier. Genom utspädning minskade därmed statens ägarandel till 14,8 procent av stamaktierna i bolaget.

I juni 2020 bemyndigade riksdagen regeringen att för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS med ett belopp om högst 5 miljarder kronor och inom denna ram öka statens röst- och ägarandel i bolaget (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Efter det att rekapitaliseringen av SAS slutförts under hösten 2020 ägde svenska staten 1 584 296 144 stamaktier, vilket motsvarade ca 21,8 procent av det totala antalet stamaktier i bolaget. Regeringen har haft som ambition att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS.

Bolaget inledde den 5 juli 2022 ett rekonstruktionsförfarande vid amerikansk domstol. Den 3 oktober 2023 offentliggjorde SAS att bolaget utsett ett konsortium bestående av Castlelake L.P., Air France-KLM S.A., danska staten och Lind Invest ApS som det vinnande budkonsortiet i bolagets kapitalanskaffningsprocess. Den 19 mars 2024 godkände den amerikanska domstolen en rekonstruktionsplan för SAS och SAS-konsortiet, som bl.a. innebär att svenska staten är berättigad till viss utdelning på statens lånefordringar på SAS-konsortiet.

SAS meddelade den 27 mars 2024 att bolaget, i linje med det amerikanska förfarandet, även ansökt om företagsrekonstruktion i Sverige. Europeiska kommissionen beslutade den 28 juni 2024 att godkänna svenska och danska statens deltagande i SAS rekonstruktion genom bl.a. nedskrivning av befintliga lånefordringar på SAS och SAS-konsortiet. Den 19 juli 2024 beslutade Stockholms tingsrätt att godkänna SAS rekonstruktionsplan i den svenska företagsrekonstruktionen. Planen vann laga kraft den 9 augusti 2024. I enlighet med rekonstruktionsplanen blev SAS befintliga stamaktier och efterställda hybridinstrument vid utgången av augusti 2024 inlösta och indragna utan ersättning. Svenska staten äger därmed inte längre några aktier i SAS, vilket redovisades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5.2). Punkten är slutbehandlad.

3 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030, betänkande 2020/21:FiU28 punkt 2 om uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Regeringen lämnade den 24 maj 2022 den första skrivelsen om Sveriges genomförande av Agenda 2030 (skr. 2021/22:247) till riksdagen. Den 23 november 2022 behandlade riksdagen skrivelsen i betänkande 2022/23:FiU7. Riksdagen beslutade att bifalla utskottets förslag och lägga skrivelsen till handlingarna.

Regeringen avser att återkomma vartannat år med en skrivelse till riksdagen. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 2 avsnitt 4 s. 64) att regeringen avsåg att överlämna en ny skrivelse om Sveriges genomförande av Agenda 2030 till riksdagen under 2024.

Regeringen lämnade den 10 december 2024 den andra skrivelsen om Sveriges genomförande av Agenda 2030 (skr. 2024/25:66) till riksdagen. I skrivelsen ansåg regeringen att formerna för redovisningen därmed blivit så etablerade att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

4 Anslutning till Statens servicecenter (tillkännagivande, slutbehandlat)

Skrivelse 2020/21:218 Riksrevisionens rapport om administration i statliga myndigheter, betänkande 2021/22:FiU12 punkt 2 om anslutning till Statens servicecenter.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anförde om att regeringen bör vidta åtgärder för att fler myndigheter ska ansluta sig till Statens servicecenters verksamhet för att på så sätt främja en kostnadseffektiv administration i den statliga förvaltningen. De myndigheter som väljer egna lösningar ska lämna en redogörelse för orsakerna till detta och de faktiska kostnaderna för de egna lösningarna i jämförelse med vad de hade fått betala för de gemensamma lösningar som finns via Statens servicecenter. Därutöver bör regeringen utreda förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenter (bet. 2021/22:FiU12 s. 9 f.). Regeringen angav i regleringsbrevet för Statens servicecenter för budgetåren 2023 och 2024 att Statens servicecenter ska verka för att antalet myndigheter som är anslutna till myndighetens lönetjänst respektive e-handelstjänst ska öka till att omfatta 60 respektive 40 procent av antalet anställda i staten 2025 respektive 2027.

Den 7 juli 2022 beslutade regeringen om kommittédirektiven En effektivare samordning av administrativa tjänster genom Statens Servicecenter (dir. 2022:107). Enligt direktiven gavs en särskild utredare i uppdrag att bl.a. utvärdera hur centraliseringen av administrativa tjänster till Statens servicecenter har påverkat effektiviteten i den statliga administrationen, förutsättningarna för en ökad anslutning till Statens servicecenters tjänster och vilka ytterligare tjänster som kan samordnas genom myndigheten och som leder till en ökad effektivitet i den statliga administrationen. Vidare skulle förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenters administrativa tjänster utredas. Utredningen lämnade den 4 september 2023 sitt betänkande Centraliseringen av administrativa tjänster till Statens servicecenter – en utvärdering (SOU 2023:54).

Tillkännagivandet behandlades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.3.1). I budgetpropositionen anförde regeringen, mot bakgrund av slutsatserna i det ovan nämnda betänkandet, att den inte avsåg att införa någon författningsreglerad skyldighet för de statliga myndigheterna att redovisa skäl för att inte ansluta sig till Statens servicecenter eller att vidare utreda frågan om en kommunal och regional anslutning till Statens servicecenter. Regeringen bedömde vidare att frivilliga anslutningar främjar en mer kostnadseffektiv administrativ hantering i statsförvaltningen och avsåg därför inte att vidta några ytterligare åtgärder för att fler myndigheter ska ansluta sig. Tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

5 Bemyndiganden i samband med rekapitalisering av SAS (slutbehandlade)

Proposition 2021/22:252 Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser, proposition 2021/22:258 Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder i samband med rekapitalisering av SAS AB, betänkande 2021/22:FiU48. Proposition 2023/24:134 Extra ändringsbudget för 2024 – Åtgärder i samband med rekonstruktion av SAS AB, betänkande 2023/24:FiU35.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att

- under 2022 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB (publ), som uppgår till ett belopp om 2 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ),
- under 2022 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, som uppgår till ett belopp om 1 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ),
- vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna,
- under 2024 för statens räkning tillskjuta en andel av svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, inklusive upplupen ränta, till SAS AB som motsvarar teckningskursen för de aktier i SAS AB som svenska staten är berättigad till i samband med rekonstruktionen av konsortiet, och
- vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra tillskottet.

SAS AB inledde den 5 juli 2022 ett rekonstruktionsförfarande vid amerikansk domstol. Den 19 mars 2024 godkände den amerikanska domstolen en rekonstruktionsplan för SAS och SAS-konsortiet, som bl.a. innebär att svenska staten är berättigad till viss utdelning på statens lånefordringar på konsortiet. SAS meddelade den 27 mars 2024 att bolaget, i linje med det amerikanska förfarandet, även ansökt om företagsrekonstruktion i Sverige. Europeiska kommissionen beslutade den 28 juni 2024 att godkänna svenska och danska statens deltagande i SAS rekonstruktion genom bl.a. nedskrivning av befintliga lånefordringar på SAS och SAS-konsortiet. Den 19 juli 2024 beslutade Stockholms tingsrätt att godkänna SAS rekonstruktionsplan i den svenska företagsrekonstruktionen. Planen vann laga kraft den 9 augusti 2024.

Svenska staten har efter beslut av regeringen, och i enlighet med riksdagens bemyndigande, tillskjutit en andel av svenska statens tidigare lånefordran på SAS-konsortiet till SAS, motsvarande teckningskursen för de aktier i bolaget som svenska staten är berättigad till enligt rekonstruktionsplanen (prop. 2023/24:134, bet. 2023/24:FiU35, rskr. 2023/24:167). De tecknade aktierna kommer under en kortare tid att ägas av en s.k. trust, och svenska staten är berättigad till det slutliga ekonomiska värdet av aktierna när de säljs. I enlighet med rekonstruktionsplanen blev SAS befintliga stamaktier och efterställda hybridinstrument vid utgången av augusti 2024 inlösta och indragna utan

ersättning. Utöver utdelningen på lånefordran på SAS-konsortiet har svenska staten även fått en kontant ersättning om ca 58 miljoner kronor. Sammanlagt är svenska staten inledningsvis berättigad till utdelningar motsvarande ca 94 miljoner kronor, men staten kan under vissa förutsättningar få ytterligare utdelning i framtiden. Detta redovisades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5.2). Punkten är slutbehandlad.

6 Förutsättningar för återställning av Riksbankens eget kapital (tillkännagivande, slutbehandlat)

Framställning 2023/24:RB4 Riksbankens framställning om återställning av eget kapital – ändring i statens budget för 2024, betänkande 2023/24:FiU28 punkt 2 Förutsättningar för återställning av Riksbankens eget kapital.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med lagförslag som klargör förutsättningarna för Riksbankens framställningar om återställning av eget kapital till riksdagen, där kravet på framställning ersätts med en möjlighet till detsamma, och särskilt förtydligar hur asymmetrin i redovisningsprinciperna för orealiserade vinster och förluster ska hanteras vid återställning av Riksbankens eget kapital. Promemorian Nya förutsättningar för Riksbankens finansiering har tagits fram inom Finansdepartementet och varit på remiss. Regeringen beslutade den 14 november 2024 propositionen Riksbankens finansiering (prop. 2024/25:50). I propositionen föreslogs bl.a. att orealiserade vinster på värderegleringskonton, utom det konto som avser guld, ska beaktas fullt ut vid återställning av Riksbankens eget kapital. Regeringen konstaterade i propositionen att den remitterade promemorian innehöll de lagförslag som krävdes för att tillgodose tillkännagivandet. Lagförslagen i propositionen motsvarar i allt väsentligt lagförslagen i promemorian. Genom förslagen i propositionen ansågs tillkännagivandet slutbehandlat. Tillkännagivandet skrevs därför av. Punkten är slutbehandlad.

7 Riksbankens självfinansiering (tillkännagivande, slutbehandlat)

Framställning 2023/24:RB4 Riksbankens framställning om återställning av eget kapital – ändring i statens budget för 2024, betänkande 2023/24:FiU28 punkt 3 om Riksbankens självfinansiering.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med lagförslag som tillgodoser Riksbankens behov av stärkta möjligheter till självfinansiering. Promemorian Nya förutsättningar för Riksbankens finansiering har tagits fram inom Finansdepartementet och varit på remiss. Regeringen beslutade den 14 november 2024 propositionen Riksbankens finansiering (prop. 2024/25:50). I propositionen föreslogs att Riksbanken ska få kräva att en andel av ett kreditinstituts inlåning och skuldförbindelser ska motsvaras av institutets inlåning i Riksbanken, om Riksbankens eget kapital understiger målnivån för det egna kapitalet. Regeringen konstaterade i propositionen att den remitterade promemorian

innehöll de lagförslag som krävdes för att tillgodose tillkännagivandet. Lagförslagen i propositionen motsvarar i allt väsentligt lagförslagen i promemorian. Genom förslagen i propositionen ansågs tillkännagivandet slutbehandlat. Tillkännagivandet skrevs därför av. Punkten är slutbehandlad.

Riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet – ej slutbehandlade

I detta avsnitt redovisas de riksdagsskrivelser som regeringen anser inte är slutbehandlade. Riksdagsskrivelserna redovisas i kronologisk ordning, med den äldsta först.

8 Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2013/14:1, Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, betänkande 2013/14:FiU1 punkt 8 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler.

Regeringen har gett Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag (Fi 2022:04) i uppdrag att göra en uppföljning. Kommittén har i två tilläggsdirektiv fått ett utvidgat uppdrag och förlängd utredningstid (dir. 2023:10 som beslutades den 26 januari 2023 och dir. 2023:128 som beslutades den 7 september 2023). Kommittén redovisade sitt uppdrag den 3 juni 2024 genom betänkandet Förenkla och förbättra! (SOU 2024:36). Betänkandet remitterades och remisstiden löpte ut den 18 oktober 2024. Betänkandet bereds vidare i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

9 Nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet, betänkande 2017/18:FiU44 punkt 2 om nationella kvalitetskrav m.m.

Den 28 september 2021 gav regeringen Statens skolverk (Skolverket) i uppdrag att föreslå nationella målsättningar för de skolformer för vilka det i dag inte finns nationella målsättningar och för fritidshemmet. Skolverket skulle vid behov föreslå justeringar av befintliga nationella målsättningar. Skolverket skulle vidare ta fram och utveckla delmål och indikatorer för uppföljning och analys av huvudmännens verksamhet och resultaten av denna verksamhet. Skolverket skulle även identifiera, sammanställa och utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Den 30 april 2022 redovisade Skolverket uppdraget i den del som avsåg de nationella målsättningarna.

Den 8 juni 2022 beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Skolans arbete med trygghet och studiero (prop. 2021/22:160) om skärpningar i skollagens (2010:800) bestämmelser om skolornas och huvudmännens ansvar att bedriva systematiskt kvalitetsarbete (bet. 2021/22:UbU28, rskr. 2021/22:364). Riksdagen beslutade vid samma tillfälle också om ett bemyndigande i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer att meddela föreskrifter om hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas samt om ändringar i bestämmelsen om hur Skolverket ska formulera sina förelägganden. Dessa åtgärder syftar till att Statens skolinspektion (Skolinspektionen) ska kunna få vitesförelägganden utdömda i domstol vid brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Ändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2022.

Den 2 februari 2022 beslutade riksdagen i enlighet med propositionen Ökade möjligheter att stänga skolor med allvarliga brister (prop. 2021/22:45), bl.a. att Skolinspektionen skulle få större möjligheter att stänga både kommunala och fristående skolor som har allvarliga och återkommande brister (bet. 2021/22:UbU10, rskr. 2021/22:136). Regeringen redogjorde i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.7) för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av tillkännagivandet i den del som rör skolväsendet. Regeringen gjorde bedömningen att tillkännagivandet genom dessa åtgärder var tillgodosett i denna del.

Regeringen gav den 22 december 2020 en utredare i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag som skulle komplettera socialtjänstlagen med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre och bl.a. innehålla bestämmelser om en nationell omsorgsplan (dir. 2020:142). Syftet med utredningen var att långsiktigt stärka förutsättningarna för äldreomsorgen samt tydliggöra dess uppdrag och innehåll. Den 28 juni 2022 överlämnades betänkandet Nästa steg, ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41). Betänkandet har remissbehandlats. Efter en genomgång och analys av remissinstansernas synpunkter på förslaget om en äldreomsorgslag, valde regeringen att inte gå vidare med förslaget. Äldreomsorgen kommer därför fortsatt att regleras i socialtjänstlagen.

Regeringen beslutade den 23 januari 2025 propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89). Den nya socialtjänstlagen syftar till att skapa förutsättningar för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Nuvarande bestämmelse om att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras föreslås föras över till den nya socialtjänstlagen. Socialnämnden ska därutöver fortlöpande följa upp kvaliteten i verksamheten. Att socialtjänsten följer upp sin verksamhet är enligt regeringen en förutsättning för att kunna säkerställa att den är av god kvalitet. Det föreslås även att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Den 2 oktober 2024 fick en utredare i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder som ger Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) bättre förutsättningar att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. Utredaren ska bl.a. analysera och bedöma om det i samband med en anmälan av verksamhet enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) bör lämnas ytterligare uppgifter, och i så fall vilka, i syfte att förbättra förutsättningarna för IVO att förhindra etablering av oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och

sjukvården. Uppdraget ska redovisas senast den 15 april 2025. Punkten är inte slutbehandlad.

10 Fastigheten Ladugårdsbron 14 (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019, betänkande 2018/19:FiU21 om lagstiftning och andra förslag som ligger till grund för inkomstberäkning.

Riksdagen har godkänt att regeringen genom försäljning överlåter fastigheten Ladugårdsbron 14 i Stockholm. Under 2022 begärdes ett förnyat underlag in från Statens fastighetsverk. Underlaget ingår i den fortsatta beredningen av ärendet. Ny information om denna fastighet har därefter tillkommit. Ärendet bereds därför alltjämt i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

11 Amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2019/20:FiU22 punkt 3 om amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 s. 24 f.). Regeringen gav den 20 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att göra en samlad utvärdering av effekterna av vidtagna makrotillsynsåtgärder. Uppdraget redovisades den 30 juni 2021. Utvärderingen visar att de åtgärder som Finansinspektionen vidtagit har bidragit till att bromsa både skuld tillväxten och bostadsprisutvecklingen och att fler hushåll amorterat på sina bolån. Åtgärderna har därutöver motverkat att långivare använder höga belåningsgrader eller låg amortering som konkurrensmedel. Sammantaget har Finansinspektionens åtgärder lett till att hushållen haft större motståndskraft att klara av både effekter till följd av pandemin och ränteuppgångar under 2021 än vad de annars skulle ha haft. I budgetpropositionen för 2023 behandlade regeringen tillkännagivandet och instämde i Finansinspektionens bedömning. Tillkännagivandet bedömdes därför vara tillgodosett när det gällde utvärdering av makrotillsynsåtgärder (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 3.3.1).

Regeringen beslutade den 3 december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder för att underlätta för hushåll som för första gången ska köpa en bostad, s.k. förstagångsköpare (dir. 2020:125). Utredningen överlämnade den 4 april 2022 betänkandet Startlån till förstagångsköpare av bostad (SOU 2022:12). I betänkandet lämnas förslag om ett startlån med syfte att få fler förstagångsköpare att klara kontantinsatsen till en ägd bostad. Betänkandet har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen beslutade den 13 april 2023 kommittédirektiven Översyn av låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder (dir. 2023:53). Enligt direktiven ska en kommitté se över låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder. Kommittén ska analysera hur låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder kan utformas för att hantera makroekonomiska risker och konsumentskydd och på det sättet bidra till en ändamålsenlig tillämpning av åtgärderna. I syfte att göra det möjligt för fler människor att äga sitt boende, sänka tröskeln för inträde på den ägda bostadsmarknaden och bidra till att färre bolånetagare kompletterar lån mot säkerhet i bostad med lån utan säkerhet (blancolån) vid bostadsköp, gav regeringen den 25 januari 2024 Finansinspektionen i uppdrag att ta ställning till en höjning av begränsningen av belåningsgraden vid krediter mot säkerhet i bostad (bolånetaket) från 85 procent till 90 procent. Finansinspektionen redovisade uppdraget den 22 februari 2024.

Kommittén om översyn av låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder överlämnade betänkandet Reglering av hushållens skulder (SOU 2024:71) den 4 november 2024. Kommittén föreslår bl.a. ett bolånetak på omkring 90 procent, att det skärpta amorteringskravet avskaffas och ersätts med ett enhetligt amorteringskrav om 1 procent för belåningsgrader över 50 procent och att det införs ett skuldkvotstak för bolånen på 550 procent av bruttointkomsten tillsammans med en flexibilitetskvot på 10 procent av nyutlåningen. Av försiktighetsskäl föreslår kommittén att åtgärderna ska implementeras stegvis. Förslagen analyseras nu i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

12 Regelverket för korttidspermitteringar (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU38 punkt 1 om regelverket för korttidspermitteringar.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anförde om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om korttidspermittering för att underlätta för företag inom hårt drabbade branscher (bet. 2020/21:FiU38 s. 5 f.). Den 10 juni 2021 beslutade regeringen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208). I propositionen lämnades bl.a. förslag till lagstiftning som innebar att det förstärkta stödet vid korttidsarbete som gällde under perioden december 2020–juni 2021 förlängdes med ytterligare tre månader t.o.m. september 2021. Med beaktande av bl.a. tillkännagivandet föreslogs en ny s.k. jämförelsemånad under förlängningen av stödet. På så vis kunde större hänsyn tas till arbetsgivare med säsongsberoende verksamheter (prop. 2020/21:208 s. 17).

Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som ska se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79) för att bl.a. se över om det går att förenkla regelverket och göra det mer flexibelt. Vid kommitténs utvärdering

av stödet ska betydelsen för olika branscher och för arbetsgivare som bedriver säsongsberoende verksamhet beaktas. Kommittén överlämnade den 29 november 2022 sitt slutbetänkande En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk (SOU 2022:65). Betänkandet har remitterats. Frågan bereds fortfarande i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

13 Stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU52 punkt 4 om stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om flexibiliteten i regelverket för stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet (bet. 2020/21:FiU52 s. 26). Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som ska se över stödet vid korttidsarbete och bl.a. analysera om regelverket kan förenklas och göras mer flexibelt (dir. 2021:79). Kommittén överlämnade den 29 november 2022 sitt slutbetänkande En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk (SOU 2022:65). Betänkandet har remitterats. Frågan bereds fortfarande i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

14 Avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av vissa fastigheter (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, betänkande 2021/22:FiU2 punkt 1 om statens budget inom utgiftsområde 2, delpunkt d förvärv av fastigheter.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag om att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret. Regeringen har en löpande dialog med berörda myndigheter och har kommunicerat möjligheten till avsteg från principen om affärsmässighet till dem. Principen får betydelse för tillämpningen när det gäller handläggning och beslut i enskilda ärenden framöver. Punkten är inte slutbehandlad.

15 Utredda hur flytt av tjänstepension kan underlättas (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:74 En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, betänkande 2021/22:FiU36 punkt 2 om att utreda hur flytt av tjänstepension kan underlättas.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör utreda hur flytt av tjänstepension kan underlättas (bet. 2021/22:FiU36 s. 7). Regeringen gav i regleringsbrevet för 2023 Finansinspektionen i uppdrag att bl.a. identifiera eventuella legala och praktiska hinder för flytt av individuell tjänstepensionsförsäkring och föreslå åtgärder

för att undanröja dem. Uppdraget redovisades den 15 september 2023. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

16 Utreda möjligheten att ta bort kravet på firmatecknares underskrift vid flytt av tjänstepension från tidigare arbetsgivare (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:74 En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar, betänkande 2021/22:FiU36 punkt 3 om att utreda möjligheten att ta bort kravet på firmatecknares underskrift vid flytt av tjänstepension från tidigare arbetsgivare.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör utreda om det är möjligt att ta bort kravet på underskrift av en tidigare arbetsgivare vid flytt av en tjänstepension (bet. 2021/22:FiU36 s. 8). Ett arbete pågår i Regeringskansliet med att överväga vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet. Regeringen gav också i regleringsbrevet för 2023 Finansinspektionen i uppdrag att bl.a. identifiera eventuella legala och praktiska hinder för flytt av en individuell tjänstepensionsförsäkring och föreslå åtgärder för att undanröja dem. Uppdraget redovisades den 15 september 2023. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

17 Sänkt skatt för pensionärer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022, proposition 2021/22:255 Extra ändringsbudget – stöd till Ukraina, betänkande 2021/22:FiU21 punkt 2 om skatt för pensionärer fr.o.m. den 1 januari 2023.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anför om sänkt skatt för pensionärer (bet. 2021/22:FiU21 s. 9 f.). Tillkännagivandet innebär att skatten för samtliga pensionärer ska sänkas fr.o.m. den 1 januari 2023 genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget med 6 miljarder kronor.

Den 28 september 2023 beslutade regeringen propositionen Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension (prop. 2023/24:13). I propositionen föreslogs bl.a. att skatten för pensionärer skulle sänkas med totalt 2,18 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2024 genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år.

I budgetpropositionen för 2025 föreslog regeringen att skatten för pensionärer skulle sänkas med totalt 2,41 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2025 genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12.1.4). Punkten är inte slutbehandlad.

18 Införandet av en s.k. gas i pensionssystemet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022, proposition 2021/22:255 Extra ändringsbudget – Stöd till Ukraina, betänkande 2021/22:FiU21 punkt 3 om införandet av en s.k. gas i pensionssystemet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om den s.k. gasen i pensionssystemet (bet. 2021/22:FiU21 s. 10 f.). Frågan om en s.k. gas i pensionssystemet är avhängig den parlamentariskt sammansatta Arbetsgruppen för vårdande av pensionsöverenskommelsens (Pensionsgruppen) ställningstagande. Regeringen beslutade i oktober 2023 om en utvidgning av Pensionsgruppen till riksdagens samtliga partier och därefter återupptogs reformarbetet. Pensionsgruppen ställde sig i februari 2024 bakom att utreda bl.a. hur överskott i pensionssystemet kan hanteras. Den 27 februari 2024 inrättades en arbetsgrupp i Regeringskansliet (Social-departementet) med uppdrag att ta fram förslag till hantering av överskott i pensionssystemet. Arbetsgruppen har föredragit sitt arbete i Pensionsgruppen och frågan bereds vidare i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet välkomnar regeringens genomarbetade redovisning i skrivelse 75. Utskottet delar regeringens bedömningar.

Som framgått ovan är finansutskottet ett av de utskott vars betänkanden har lett till flest riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 75. Detta är en följd av att finansutskottet bereder ärenden om ändringsbudgetar, och det har varit en stor mängd extra ändringsbudgetar under senare år. Det är rimligt att betänkandena med ändringsbudgetar leder till många riksdagsskrivelser eftersom många departement kan vara berörda av riksdagens beslut om ändringsbudget.

I flera fall hänvisas i skrivelse 75 till att regeringen i olika propositioner och skrivelser, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Finansutskottet har inte haft några invändningar mot regeringens redovisningar i olika propositioner. Som framgått ovan redovisades behandlingen av totalt 107 tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2025. Det förekommer alltså också att regeringen redovisar behandlingen av tillkännagivanden i andra propositioner och skrivelser, där den fråga som tillkännagivandet rör är aktuell. Genom att regeringen återrapporterar behandlingen av tillkännagivanden i olika propositioner och skrivelser kan utskottet ta ställning till regeringens återrapportering i ett lämpligt sammanhang.

Stockholm den 29 april 2025

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Christian Lindefjärd (SD), Peder Björk (S), Ilona Szatmári Waldau (V) och Anders Karlsson (C).